

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 312 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	10
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullayev o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	16
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	22
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	28
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	31
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	34
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	40
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	46
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiyoy Mamasoliyeva	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	49
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	54
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	57
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	61
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	68
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	72
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	77
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	83
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	88
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	94
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	101
Raxmanova Xurinislo Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	104
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	110
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	114
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	

Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	122
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	127
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	133
Aminov Farrux Farxadovich	
Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	138
G. J. Jumaye va	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	141
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	146
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	149
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	158
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	164
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	168
Иноятowa Камола Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	172
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	176
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	182
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	189
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	193
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	198
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi	203
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi.....	207
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	216
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	220
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	227
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	232
Шерматовова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўғли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	238
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Меры по привлечению прямых иностранных инвестиций в национальные экономики.....	243
Ахмедова (Жабборовна) Нилуфар Икболжон кизи	

Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	248
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	253
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	257
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	264
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	268
Uzakova Umida Ruzievna	
Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	274
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	278
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	284
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	288
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	295
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	300
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	306
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	

OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA XARAJATLAR SMETALARI IJROSI HISOBINI YURITISH TARTIBI

UDK: 37:336.1

AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalarida smetalar ijrosi hisobini yuritish tartibini takomillashtirish bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar bayoni keltirilgan. Oliy ta'lim muassasalarida smetalar ijrosi hisobini yuritish zarurligi nazariy jihatdan asoslangan. Unda oliy ta'lim muassasalarida smetalarni tuzish va tasdiqlash va hisobining yuritilishining nazariy tartibini amaldagi holatini tahlil qilish orqali mavjud muammolarni aniqlash bo'yicha izlanishlar olib borilgan. Oliy ta'lim muassasalarida smetalarni tuzish va ijrosi hisobining yuritilishining tartibini takomillashtirish bo'yicha ilmiy va amaliy taklif hamda tavsiyalar berilgan.

Kaliit so'zlar: Oliy ta'lim muassasasi, moliya yili, xarajatlar, xarajatlar smetasi, xarajatlar moddasi, daromadlar va xarajatlar smetasi, hisobotlarning shakllantirilishi.

Abstract: This article describes the research conducted on the improvement of the procedure for keeping accounts of the execution of estimates in higher education institutions. the need to keep accounts of the execution of estimates in higher education institutions is theoretically based. In it, research was carried out to identify existing problems by analyzing the actual situation of the theoretical procedure of calculation and approval of estimates in higher education institutions. A scientific and practical proposal and recommendations were made on improving the procedure for the preparation of estimates and the execution of the calculation in higher education institutions.

Key words: Institution of higher education, fiscal year, expenditure, expenditure estimate, expenditure item, income and expenditure estimate, preparation of reports.

Аннотация: В данной статье описаны исследования, проведенные по совершенствованию порядка ведения учета исполнения смет в высших учебных заведениях. Теоретически обоснована необходимость ведения учета исполнения смет в высших учебных заведениях. В нем проведены исследования по выявлению существующих проблем путем анализа фактического положения теоретического порядка расчета и утверждения смет в высших учебных заведениях. Сделаны научно-практические предложения и рекомендации по совершенствованию порядка составления сметы и выполнения расчета в высших учебных заведениях.

Ключевые слова: Высшее учебное заведение, финансовый год, расходы, смета расходов, статья расходов, смета доходов и расходов, подготовка отчетов.

KIRISH

O'zbekistonda davlat moliyasi va budjet mablag'laridan foydalanish borasida keng miqyosda islohotlar olib borilmoqda. Jumladan, budjet ijrosining g'aznachilik tizimini joriy qilinishi, sohada ko'plab suiste'molchilik va ortiqcha xarajatlarni oldini olishga xizmat qilib kelmoqda. Shunday bo'lsa-da, ba'zi oliy ta'lim muassasalarida kommunal xarajatlar, ularning xarajatlar smetalarida belgilangan miqdordan oshib ketishi hollari ham mavjud. Buning sabablari nafaqat smetalar ijrosiga mas'ul shaxslarning me'yoriy hujjatlardan yetarlicha tanish emasliklari, ba'zi hollarda beparvoliklari ham sabab bo'lmoqda.

2022–2026-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning yettita ustuvor yo'nalishdan iborat taraqqiyot strategiyasida makroiqtisodiy barqarorlikni yanada mustahkamlash va yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini saqlab qolish uchun xarajatlarning ijtimoiy yo'naltirilganligini saqlab qolgan holda davlat budjetining barcha darajalarida mutanosiblikni ta'minlash, mahalliy budjetlarning daromad qismini mustahkamlashga qaratilgan budjetlararo munosabatlarni takomillashtirish, xarajatlarni optimallashtirish hamda davlat mablag'lari haqidagi ma'lumotlarning shaffofligini ta'minlash ^[1]ga qaratilgan qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Davlat budgeti hisobiga mablag' bilan ta'minlanadigan tarmoqlarda iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish, oliy ta'lim muassasalarini mablag' bilan ta'minlash mexanizmini takomillashtirish, budget mablag'laridan samarali va aniq foydalanish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 3-sentyabrda "Oliy ta'lim muassasalarini mablag' bilan ta'minlash tartibini takomillashtirish to'g'risida"gi 414-sonli qarori ^[3] qabul qilingan. Ushbu qarorda budget mablag'laridan tejab, samarali va aniq foydalanish hamda budget va smeta-shtat intizomini mustahkamlash uchun oliy ta'lim muassasalari rahbarlarining mustaqilligini kengaytirish va mas'uliyatini oshirish nazarda tutilgan.

Ma'lumki, oliy ta'lim muassasalarini budgetdan mablag' bilan ta'minlash, ularning budgetdan tashqari daromalari va xarajatlari, shuningdek mazkur mablag'lardan foydalanish qat'iy rejalashtirilgan holda tuzilgan xarajatlar smetasi asosida amalga oshiriladi. bu esa, buxgalteriya hisobini asosiy funksiyalaridan biri bo'lgan nazorat yordamida Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobini oldiga mazkur xarajatlar smetasi ijrosini nazorat qilish vazifasini yuklaydi. Bundan tashqari, oliy ta'lim muassasalari tomonidan tuzilayotgan hisobot-larga budget tashkilotining kelasi moliya yili uchun budgetdan mablag'larni rejalashtirishda zarur bo'ladigan moli-yaviy axborotlar olish imkonini beruvchi ma'lumotlarni berish vazifasini ham yuklaydi. ^[2]

Bu albatda, oliy ta'lim muassasalarining xarajatlar smetasi va shtat jadvallari tuzish, tasdiqlash va ro'yx-atdan o'tkazish tartibini takomillashtirishni ilmiy jihatdan to'liq hal etilmaganligi tanlangan mavzuning nihoyatda dolzarbligidan dalolat beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Davlatning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlarini belgilashda, davlat mablag'larini maqsadli, samarali sar-flanishi, shuningdek, davlatning mol-mulkari va majburiyatlari bo'yicha tegishli qarorlar qabul qilinishida budget hisobining ma'lumotlariga asoslanadi.

M.Ostanaqulovning fikricha, xarajatlar smetasi asosiy reja hujjati hisoblanib, tashkilotni saqlash uchun budgetdan beriladigan kvartallar bo'yicha taqsimlanadigan xarajatlar va maqsadli yo'nalishli, hajmni aniqlay-digan hujjatdir. ^[4]

Saxarsevaning fikricha esa oliy ta'lim muassasalari smetasi asosiy reja hujjati hisoblanadi, olinadigan daro-madni tasdiqlaydigan va xarajatlarni amalga oshirishga ruxsat beradigan, mablag'larning yo'nalishi va hajmini aniqlaydigan, yil davomida o'z funksiyasini va maqsadini amalga oshiradigan va budgetni amalga oshiradi. ^[5]

Oliy ta'lim muassasalarida smeta asosiy hujjat hisoblanadi, maqsadli tushumlar, hajmini aniqlashi va mab-lag'lardan foydalanishi, yil davomida tashkilotni asrash uchun mablag' ajratilishi mumkin. Smetaning ajralmas qismi mablag' ajratish rejasi bo'lib, uni kvartallar bo'yicha taqsimlab yillik summa ham ko'rsatiladi. Smetadan farqli ravishda, budgetdan maqsadli pul ajratishda xarajatlar quyidagi iqtisodiy klassifikatsiya bo'yicha turkum-lanadi:

- ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar (bolali oilalarga nafaqa va kam ta'minlanganlarga moddiy yordam, stipendiya va boshqalar);
- ish haqidan ajratmalar;
- kapital qo'yilmalar (davlat investitsion dasturida ko'zda tutilgan va adres ro'yxati bo'yicha);
- boshqa xarajatlar.

Ibragimov va Sugirbaev ta'kidlaganidek, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Moliya vazirligi tomonidan mablag' ajratish smetasi va rejasining shakllari tasdiqlanadi. Adabiyotlarga ko'ra, smeta quyidagicha guruhla-nadi: individual, yig'ma va markazlashgan tadbirlar smetasi. Oliy ta'lim muassasalarida daromadlar va xarajatlar smetasi ijrosining buxgalteriya hisobini yuritilishi yordamida budget va budgetdan tashqari mablag'lar xarajatlar smetalari ijrosi jarayonida moliyaviy, nomoliyaviy aktivlari, debitorlik va kreditorlik majburiyatlari, joriy, yakuniy moliyaviy natijalari bo'yicha axborotlar shakllantiriladi va taqdim etiladi. ^[9]

S.Mehmonovning ilmiy ishlarida yoritilganidek, oliy ta'lim muassasalarida smeta tuzish bilan bog'liq bux-galteriya hisobining vazifalariga quyidagilar kiradi:

- daromadlar va xarajatlar smetalari ijrosi jarayoni muomalalarini hujjatlashtirish va hisob registrarida aks ettirish;
- Oliy ta'lim muassasalarida daromadlar va xarajatlar smetalari ijrosi natijalarini shakllantirish;
- Budget ijrosiga oid buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini umumlashtirish va hisobotlarni tuzish;
- Buxgalteriya hisobini tashkil etishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanish va bosh-qalar. ^[6]

Xarajatlar smetasi – tashkilotlar tomonidan joriy moliya yili uchun tuziladigan va tasdiqlanadigan hujjat bo'lib, unda tashkilotlar uchun xarajatlar moddalari bo'yicha ko'zda tutilgan budgetdan ajratilgan mablag'lar (xarajatlar rejasi) aks ettiriladi. Oliy ta'lim muassasalari tomonidan belgilangan tartibda budget va budgetdan tashqari mablag'lar daromadlari va xarajatlari bo'yicha smetalari tuziladi va tasdiqlanib ijrosi ta'minlanadi. Bunda o'zbekiston respublikasi va qoraqalpog'iston respublikasining respublika budgetlarida hamda mahalliy

budjetlarda turuvchi tashkilotlarni moliyalashtirish, ular uchun tasdiqlangan xarajatlar smetalari asosida amalga oshiriladi.

Yuridik shaxs maqomiga ega bo'lgan va xarajatlarni qoplash uchun budjetdan ajratilgan mablag'lardan tashqari boshqa daromad manbalari mavjud bo'lgan Oliy ta'lim muassasalari budjetdan tashqari mablag'lar bo'yicha xarajatlar va daromadlar smetalarini tuzishlari zarur.

Budjet tizimi ko'p tarmoqli bo'lib, unda oliy ta'lim muassasalari alohida ahamiyatga ega. Oliy ta'lim muassasalari davlatning aniq bir funksiyasini amalga oshirish maqsadida belgilangan tartibda budjet mablag'lari hisobiga saqlab turiladigan muassasalardir. Oliy ta'lim muassasalari davlat budjetidan ajratiladigan mablag'lar va budjetdan tashqari mablag'lar tushumlari hisobiga mablag' bilan ta'minlanadi hamda ushbu mablag'lar hisobiga belgilangan tartibda xarajatlarni amalga oshiradi.

Tuychiyev, Ostionokulov, Ibragimov va Tursunovning yondashishicha, Oliy ta'lim muassasalarida budjet va budjetdan tashqari mablag'lar bo'yicha daromadlar va xarajatlar smetalari ijrosining buxgalteriya hisobining yuritilishi orqali ushbu mablag'lar bo'yicha smetalar ijrosi jarayonida aktivlar va ularning manbalari bo'yicha axborotlar shakllantiriladi hamda taqdim etiladi.^[7]

Ilmiy tadqiqot ishimdan qisqacha hulosa shuki, xarajatlar smetasini to'g'ri tuzish uchun, qonun hujjatlarida belgilangan tartibga va muddatga qattiq amal qilinsa xato va kamchiliklar kuzatilishi kamdan kam uchraydi.

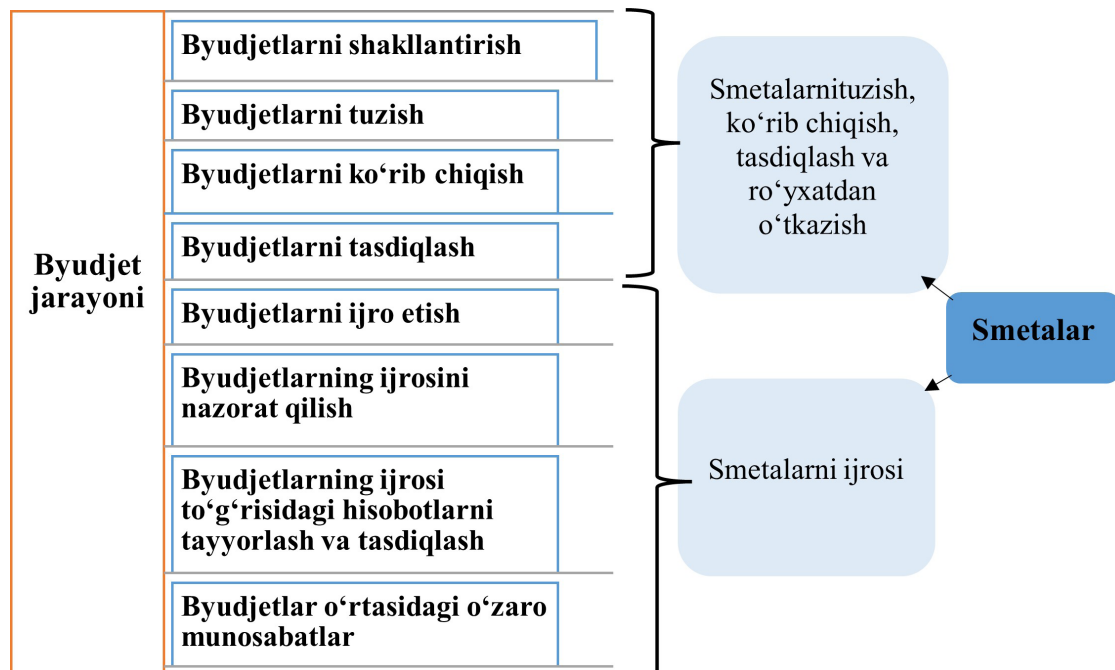
TADQIQOT METODOLOGIYASI

Oliy ta'lim muassasalarida smeta tuzish va tasdiqlash tartibini takomillashtirishning budjet tashkiloti hamda budjet ijrosi jarayonida axborotlardan foydalanuvchilar uchun ahamiyatini shuningdek, davlat budjeti bilan bevosita bog'liqligini aniqlash hamda ularni kengroq izohlab berishni o'zida mujassamlashtiradi. A. Ostionokulov ilmiy monografiyasida yoritib ketgandek, ma'lumotlarning raqamlarda ifolanganligi uchun, asosan miqdoriy va sifat usullaridan foydalanildi.^[8]

Tadqiqot jarayonida amaldagi holat, xorij tajribasi, mavjud ma'lumotlar o'rganib tahlil qilingandan so'ng asosan budjetdan moliyalashtiriladigan oliy ta'lim muassasalari smetalari ijrosi hisobi va hisobotlari chuqur tahlildan o'tkaziladi hamda ularni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar beriladi.

NATIJA VA MUHOKOMA

Oliy ta'lim muassasalarida smetani tuzish budjet jarayonidan boshlanadi. Budjet jarayoni budjet tizimi budjetlarini shakllantirish, tuzish, ko'rib chiqish, qabul qilish, tasdiqlash va ijro etish, ularning shakllantirilishini, tuzilishini hamda ijrosini nazorat qilish, budjet tizimi budjetlarining ijrosi to'g'risidagi hisobotlarni tayyorlash va tasdiqlash, shuningdek ular o'rtasidagi o'zaro munosabatlar jarayonini o'z ichiga oladi. Bunda oliy ta'lim muassasalarining smetalari bilan bog'liq jihatlarni quyidagi rasm orqali ifodalash mumkin (1-rasm).

1-rasm: Budjet jarayoni va uning smetalar bilan bog'liqligi¹

1 Muallif tomonidan tuzilgan.

Davlat budjeti jarayoni yuqorida ko'rsatilgan jarayonlarni o'z ichiga oladi. Bu, o'z navbatida, davlat budjetidan moliyalashtiriluvchi oliy ta'lim muassasalari va budjetdan mablag' oluvchilarning smetalari bilan uzviy bog'liq sanaladi. Smetalar bilan bog'liq moliyaviy munosabatlarni ikkita katta guruhga ajratishimiz mumkin, ya'ni:

- smetalarni tuzish, ko'rib chiqish, tasdiqlash va ro'yxatdan o'tkazish;
- smetalarning ijrosi.

Budjetlarni shakllantirish, tuzish, ko'rib chiqish, tasdiqlash jarayonida oliy ta'lim muassasalari va budjetdan mablag' oluvchilarning smetalari jamlanadi. Demak, smetalarni tuzish, ko'rib chiqish, tasdiqlash va ro'yxatdan o'tkazish bevosita davlat budjeti ijrosi jarayoni bilan bog'liq hisoblanadi.

Budjetlarni ijro etish va nazoratini amalga oshirish, budjet ijrosiga oid hisobotlarni tayyorlash va tasdiqlash, budjetlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar kabi budjet ijrosi jarayonlarida oliy ta'lim muassasalari va budjetdan mablag' oluvchilarning smetalari ijrosiga oid munosabatlar amalga oshiriladi. Oliy ta'lim muassasalarining va budjetdan mablag' oluvchilarning smetalarni tuzish va ijrosini amalga oshirish davlat budjetini tuzish va uning ijrosi bilan uzviy bog'liq sanaladi.

Budjet tashkiloti davlat funksiyalarini amalga oshirish uchun belgilangan tartibda davlat hokimiyati organlarining qaroriga ko'ra tashkil etilgan alohida tashkilot bo'lganligi uchun, ularning smetalari bilan bog'liq moliyaviy ma'lumotlarni olish, o'rganish, tahlil qilish qulay bo'lganligi sababli, tadqiqot ishimiz shu doirada bajarilgan.

Oliy ta'lim muassasalari tomonidan vaqtinchalik xarajatlar smetalarni tuzish va tasdiqlash belgilangan shaklda keyingi moliya yilining birinchi choragini oyma-oy bo'lgan holda amalga oshiriladi. Bunda, vaqtinchalik xarajatlar smetasida nazarda tutiladigan budjetdan ajratiladigan mablag'lar o'tgan moliya yilining oxirgi choragidagi budjetdan ajratiladigan mablag'lardan ortiq bo'lmasligi lozim hamda qonun hujjatlarida belgilangan tadbirlarni amalga oshirish uchun xarajatlar summasiga aniqlashtirilishi mumkin [2].

Kelgusi moliya yilining birinchi choragi uchun oliy ta'lim muassasalarining vaqtinchalik xarajatlar smetalari, joriy moliya yilining 25-dekabrigacha tuziladi.

Vaqtinchalik xarajatlar smetalari xarajatlar smetasi tasdiqlangunga qadar amalda bo'ladi. bunda, ro'yxatdan o'tkazish uchun taqdim etilgan xarajatlar smetasida birinchi chorak uchun budjetdan ajratiladigan mablag'lar vaqtinchalik xarajatlar smetasida nazarda tutilgan budjetdan ajratiladigan mablag'lardan kam bo'lmasligi kerak.

Moliya organlari tomonidan belgilangan budjet parametrlari hamda tegishli ko'rsatmasi asosida oliy ta'lim muassasalari bosh hisobchisi yoki iqtisodchisi tomonidan xarajatlar smetasi tuziladi. xarajatlar smetasi budjet tashkiloti tomonidan, yil oylari bo'yicha taqsimlangan holda:

- xarajatlarning birinchi – uchinchi guruhlar bo'yicha xarajatlarning moddalariga ko'ra ajratib;
- xarajatlarning to'rtinchi guruhi bo'yicha xarajatlarning moddalariga ko'ra ajratmasdan tuziladi.
- xarajatlar smetasiga xarajatlarning moddalari bo'yicha to'rtinchi guruh xarajatlari yoyilmasi, shuningdek davlat ehtiyojlari uchun ustuvor ravishda kichik tadbirkorlik subyektlaridan xarid qilinadigan tovarlar (ishlar, xizmatlar) guruhlarining ro'yxati bo'yicha xarajatlar yoyilmasi ilova qilinadi. xarajatlarni hisoblab chiqishda quyidagilarga amal qilish kerak:
- belgilangan tartibda tasdiqlangan ijtimoiy va iqtisodiy rivojlantirish dasturlariga;
- davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari tomonidan ularga taqdim etilgan budjet sohasidagi vakolatlari doirasida qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarga;
- belgilangan tartibda tasdiqlangan oliy ta'lim muassasalari xarajatlarning normativlariga;
- tovar va xizmatlarning davlat tomonidan tartibga solinadigan narxleri va tariflariga.

Jumladan:

- xarajatlar smetasiga ish haqi uchun budjetdan ajratiladigan mablag'lar qonun hujjatlari bilan belgilangan lavozim maoshlari va bazaviy mehnatga haq to'lash stavkalari, ularga qo'shimcha haq to'lash va ustamalar hamda amaldagi namunaviy shtatlar va shtat normativlariga rioya etilgan holda kiritiladi;
- pedagog xodimlar ish haqi uchun budjetdan ajratiladigan mablag'larni aniqlashda qonun hujjatlarida belgilangan bazaviy mehnatga haq to'lash stavkalaridan, daftarlarni tekshirganlik, sinf rahbarligi va boshqalar uchun qo'shimcha haq to'lashni hisobga olgan holda o'quv rejasiga muvofiq tuzilgan tarifikatsiyalardan kelib chiqilishi lozim;
- tibbiyot xodimlari ish haqi uchun budjetdan ajratiladigan mablag'larni aniqlashda qonun hujjatlariga muvofiq bazaviy mehnatga haq to'lash stavkalari va shartlarini hisobga olgan holda tuzilgan tarifikatsiyalardan kelib chiqilishi lozim;
- stipendiya xarajatlari stipendiyalar miqdorlari va stipendiya bilan ta'minlash tartibiga muvofiq hisoblanadi;
- yagona ijtimoiy to'lovni to'lash xarajatlari xarajatlar smetasiga belgilangan stavkalardan va qonun hujjatlariga muvofiq yagona ijtimoiy to'lov to'lanadigan barcha to'lov summalaridan kelib chiqqan holda kiritiladi;

- ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish bo'yicha sug'urta mukofotini to'lash xarajatlari xarajatlar smetasiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda ish beruvchining barcha xodimlarining o'tgan yilgi ish haqining haqiqiy xarajatlaridan kelib chiqqan holda kiritiladi;
- telefon va boshqa telekommunikatsiya xizmatlari xarajatlari abonent raqamlari soni va xizmatlar uchun tasdiqlangan tariflaridan kelib chiqib hisoblanadi;
- davolash, bolalar va boshqa ijtimoiy soha oliy ta'lim muassasalarida ovqatlanishga ketadigan xarajatlar oliy ta'lim muassasalarining har bir turi uchun tasdiqlangan ovqatlanish kunining natural me'yorlaridan va o'rtacha yillik sonidan kelib chiqib hisoblanadi;
- dori-darmonlarga ketadigan xarajatlar kuniga bir bemorga hisoblangan dori-darmonlar me'yoriga qarab belgilanadi;
- ijtimoiy-madaniy tashkilotlarni ayrim guruhi uchun kiyim-kechak, poyabzal, choyshab, ko'rpa-to'shak anjomlari va boshqa yumshoq anjomlar sotib olishga ketadigan xarajatlar mavjud moddiy ta'minotning me'yorlari asosida ajratilgan mablag'lar doirasida hisoblanadi;
- suv, o'rmon xo'jaligi va boshqa tashkilotlarni saqlash xarajatlari ularning bajarayotgan ish me'yori va hajmidan kelib chiqqan holda aniqlanadi;
- qo'riqlash faoliyati xizmatlarining to'lovi bilan bog'liq xarajatlar mazkur xizmatlarni yetkazib beruvchilarning tariflariga muvofiq aniqlanadi;
- tashkilotlarning binolar, inshootlar, transport vositalaridan foydalanish, binolar va transport vositalari, shuningdek boshqa mulk ijarasi bilan bog'liq xarajatlari qonun hujjatlarida belgilangan xarajatlar me'yori, limitlar va natural ko'rsatkichlardan kelib chiqib aniqlanadi;
- xizmat safarlariga xarajatlar tashkilotlarning oldiga qo'yilgan vazifalaridan, shuningdek qonun hujjatlarida belgilangan me'yorlardan kelib chiqqan holda aniqlanadi;
- epizootik kasalliklarga qarshi tadbirlar va qishloq xo'jaligi zararkunandalariga (chigirtkalar, tut parvonasi va boshqalar) qarshi kurashish bilan bog'liq xarajatlar prognoz ish hajmlari va kimyoviy preparatlarga bo'lgan ehtiyojlar, shuningdek bajariladigan ish turlaridan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Xarajatlar smetalari tuzishda har bir xarajatning iqtisodiy jihatdan asoslangan hisob-kitoblar vositasida asoslanishi, budjet qonunchiligiga oid normativ huquqiy hujjatlar talablariga muvofiq tuzilganligi o'rganiladi.

Tadqiqot obyektimiz hisoblangan Termiz davlat universitetining 2021–2022-yillar uchun tuzilgan xarajatlar smetalari o'rganadigan bo'lsak, unda budjetdan moliyalashtirish bilan bog'liq xarajatlarning qisqarganligini ko'rishimiz mumkin (1-jadval).

1-jadval: Termiz davlat universitetining 2021–2022-yillar uchun tuzilgan xarajatlar smetalari rejasi²

Ko'rsatkichlar	Yillar		Farqi	
	2021	2022	Summa	Foiz
Ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar	2394795	1388261,8	-1006533,2	58,0
shundan,				
Asosiy ish haqi	2251344	1330827,7	-920516,3	59,1
Direktor jamg'armasi	86175	33396,1	-52778,9	38,8
Ish beruvchining Ajratmalari	589428	293003	-296425	49,7
shundan,				
Ijtimoiy soliq (yagona ijtimoiy to'lov)	588090	292390	-295700	49,7
Boshqa xarajatlar	643621	296526	-347095	46,1
shundan,				
Tovar va xizmatlar bo'yicha xarajatlar	506880	273026	-233854	53,9
Asosiy vositalar bo'yicha xarajatlar	76898	0	-76898	0,0
JAMI	3627844	1977790,8	-1650053,2	54,5

Jadval ma'lumotlaridan ko'rish mumkinki, 2021 va 2022-yillarda budjetdan moliyalashtirish bo'yicha universitetda birinchi, ikkinchi va to'rtinchi guruh xarajatlari xarajatlar smetalari bo'yicha xarajatlarning iqtisodiy tasnifi asosida rejalashtirilgan. ushbu xarajatlar barcha xarajat guruhlari va moddalari bo'yicha o'rganilayotgan yilda pasayish tendensiyasiga ega bo'lgan. Jumladan, 2021-yilda universitetni budjetdan moliyalashtirish hajmi jami 3 627,8 mln. so'mga rejalashtirilgan bo'lsa, 2022-yilda esa, 1 977,8 mln. so'mlik moliyalashtirish rejalashtirilgan. 2022-yilda 2021-yilga nisbatan 1 650 mln. so'm yoki 54,5 foizga moliyalashtirish hajmi kamaygan.

² Termiz davlat universitetining moliyaviy hisobotlari asosida tayyorlandi.

Ushbu holatni xarajatlar guruhlarini bo'yicha o'rganadigan bo'lsak, ish va haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar bo'yicha 2022-yilda 2021-yilga nisbatan 1 00,5 mln. so'm yoki 58 foizga xarajatlar kam rejalashtirilgan. Ish beruvchining ajratmalari bo'yicha 2022-yilda 2021-yilga nisbatan 296,4 mln. so'm yoki 49,7 foizga xarajatlar rejasi kamaygan. boshqa xarajatlar guruhi bo'yicha ham shu kabi holatni ko'rishimiz mumkin, 2022-yilda 296,5 mln. so'mlik xarajatlar rejalashtirilgan va o'tgan yilga nisbatan 347,1 mln. so'm yoki 46,1 foizga xarajatlar kam rejalashtirilgan.

Mazkur holat Termiz davlat universitetining budjetdan moliyalashtirish qisqartirilib, to'lov-kontrakt asosida o'qitishni yo'lga qo'yish belgilanganligi bilan izohlash mumkin.

Budjet tizimi budjetlari xarajatlarning iqtisodiy tasnifi bo'yicha boshqa xarajatlarni aniqlashda o'zgacha ko'rsatkichlar va uslublar qo'llanishi mumkin, ularning asoslanganligi xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazuvchi tegishli budjet mablag'larini taqsimlovchilar va moliya organlari tomonidan tekshiriladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlarning buxgalteriya hisobi va iqtisodiy tahlilini takomillashtirish borasida olib borilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi ilmiy xulosalar olindi:

Umuman olganda oliy ta'lim muassasalari xarajatlar smetalaridagi ko'zlangan harajatlarning katta qismi davlat budjetidan ajratilar ekan, ularning maqsadli sarflanishini ta'minlash, ular to'g'risida axborotlarni shakllantirish muhim masalalardan biri sanaladi. Buning uchun oliy ta'lim muassasalari smetalaridagi mablag'lari hisobini qonunchilik asosida yuritilishini ta'minlash zarurdir.

Hozirgi kunda xarajatlar smetasi ijrosi to'g'risidagi hisobotda keltirilgan ma'lumotlarining ochiqqligini va tashkilot xodimlarning faol ishtiroki orqali birinchi navbatda xolislik va ma'lumotlar shaffofligi ta'minlanadi. Budjet mablag'larni shakllantirish va sarflash yo'nalishlari qay tarzda olib borilayotganligi to'g'risida aniq va tezkor ma'lumotlar olish imkonini yuqori bo'ladi.

Oliy ta'lim muassasalarida smetalarni tuzish va tasdiqlash tartibini takomillashtirish bilan bog'liq izlanishlar natijasida quyidagi taklif va tavsiyalarni keltirib o'tish maqsadga muvofiq:

- Oliy ta'lim muassasalarining shtatlar jadvalini namunaviy shtatlar jadvali asosida shakllantirilishini ta'minlash, shuningdek, ta'lim muassasalarida tarifkatsiyalarni tuzish va shakllantirishda xodimlar tarkibi bo'yicha vakantlarga yo'l qo'ymaslik hamda ta'lim va tibbiyot tashkilotlarida kontengentlarning o'zgarishi bilan bog'liq jihatlarni e'tiborga olish;
- xarajatlar smetasining to'rtinchi guruh kommunal xizmat xarajatlarini rejalashtirishda ilova qilinadigan hisob-kitoblarning asosilligini ta'minlash;
- Oliy ta'lim muassasalarining smetalarni ro'yxatdan o'tkazishning elektron tizimini yanada kengaytirish orqali smetalarni tuzish jarayonini soddalashtirish, smetalarga o'zgartirishlarni imkon qadar oldini olish;
- smetalarning ijrosi hisobini tashkil etish va yuritish, smetalar ijrosiga oid moliyaviy hisobotlar tahlilini amalga oshirish hamda nazoratini takomillashtirish bo'yicha uslubiy asoslarni yaratishga qaratilgan ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022-yildagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni. lex.uz/docs/5841063
2. O'zbekiston Respublikasining "2021-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risidagi" Qonuni. 2022-yil 25-dekabr, O'RQ-657-son. lex.uz/docs/5186044
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 3-sentyabrda "Oliy ta'lim muassasalarini mablag' bilan ta'minlash tartibini takomillashtirish to'g'risida"gi 414-sonli qarori. lex.uz/docs/319286
4. Ostanaqulov M. Buxgalteriya hisobi. Toshkent.: Fan va texnologiyalar. 2007.
5. Сахарцева М.А. Бюджетный учет и отчетность: учебное пособие. – Ульяновск : УлГТУ, 2010.
6. Mehmonov S.U., Kuliboyev A.Sh. Oliy ta'lim muassasalarining budjetdan tashqari jamg'armalari hisobi. O'quv qo'llanma, "Iqtisod-moliya" 2018. 186 b.
7. Tuychiyev A.J., Ostonokulov A.A., Ibragimov K.Sh., Tursunov A.S. Byudjet hisobi. Darslik. – T.: "IQTISOD MOLIIYA" 2018. 428 b.
8. Ibragimov A.K., Sugirbaev B.B. "Byudjet nazorati va auditi" O'quv qo'llanma / T.: "infocom.Uz". 2009. 192 b.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.